

Mfv.II.10.355/2014/3.szám

A Kúria a dr. Bródy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bródy János ügyvéd) által képviselt felperesnek a Herjeczki Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Herjeczki János ügyvéd) által képviselt alperes ellen rendkívüli lemondás jogszerűségének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 1.M.137/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.803/2013/4. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.803/2013/4. számú közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi, a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.137/2013/11. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint és 27.000 (huszonhétezer) forint áfa együttes elsőfokú, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az eljárási, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2008. november 1-jétől áthelyezéssel került az alperesi munkáltatóhoz igazgató munkakörbe (beosztásba) és határozott időre 2008. november 1-jétől 2013. július 31-éig megbízták az igazgatói feladatok ellátásával. Kinevezése szerint a kötelező óraszámát heti 2 órában jelölték meg, és rögzítették, hogy felette a polgármester gyakorolja a munkáltatói jogkört. 2009. január 29-én S. Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2009. január 31-i hatállyal visszavonta a felperes magasabb vezetői megbízását, amelyet kérelemre megindokolt. A felperes ezen intézkedést sérelmezve 2009.

február 26-án bírósághoz fordult és annak megállapítását kérte, hogy magasabb vezetői megbízása visszavonása jogellenes volt, így jogkövetkezményként a határozott időből még hátralévő időtartamra vezetői pótléka megfizetésére kérte kötelezni a munkáltatót.

Az eljárás Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.249/2011/7. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság döntését a körben, hogy a vezetői megbízás visszavonása jogellenes volt, és az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva 3.240.000 forint vezetői pótlék megfizetésére kötelezte a munkáltatót. Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria Mfv.I.10.887/2011/5. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes a vezetői megbízása visszavonása jogellenességének megállapítása iránt indított eljárást megelőzően, 2009. február 9-én a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 29. § (1) bekezdésének b) pontjára utalva rendkívüli lemondással megszüntette közalkalmazotti jogviszonyát. Ezt azzal indokolta, hogy S. Város Önkormányzata a 2009. január 29-én tartott ülésén visszavonta vezetői megbízását, amelyet jogellenesnek értékelt, mert arra

- a munkáltató részéről olyan indokokkal került sor, amelyek nem feleltek meg a valóságnak és nem voltak okszerűek,
- rendeltetésellenes és visszaélésszerű joggyakorlást valósítottak meg,

- sértették az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos jogszabályokat.

Vezetőként a közoktatási törvény szerint kívánt eljárni, ezért a fenntartóhoz fordult kérdéseivel, de sem a szóbeli kérdéseire, sem az írásbeli beadványaira nem kapott választ.

A téli gázellátási zavarok idején a Hír6.hu internetes portál tájékoztatást kért tőle, hogy igaz-e az, hogy a diákok tanítási időben járják a várost annak érdekében, hogy felmérjék a lakosság fűtési szokásait. A diákok bevonását a fenntartó kezdeményezte. Ígéretet tett az újságnak, hogy tájékoztatást ad. Ezt követően a fenntartó olyan tatalmú nyilatkozatra akarta rávenni, amely torzítja a valóságot, ezért az újságíró tájékoztatási igényét elhárította, mert nem mondhatta el a valós eseményeket. Rendszeresen olyan módon inzultáltak a fenntartónál, amely pedagógusi és emberi méltóságát sértette:

- az első költségvetési egyeztető tárgyaláson a polgármester nem hagyta, hogy kifejtse álláspontját;

- a másodikról pedig megalázó módon kizavarta, sértve az emberi, pedagógusi és családanyai, továbbá női méltóságát.

E magatartás folyamatos jellegű volt, és az igazgatói státuszának megszüntetése ennek volt a betetőzése. Nem volt elvárható ennek indokán közalkalmazotti jogviszonyának további fenntartása sem, ezért arról lemondott.

Az alperes a rendkívüli lemondás jogszerűségét vitatta, ezért a felperes 2009. március 4-én keresetet nyújtott be a munkaügyi

bíróságon, amely eljárást a vezetői megbízás visszavonása tárgyában folyamatban lévő eljárás befejezéséig felfüggesztette. Az eljárás folytatására a jogerős döntés megszületését követően került sor, amely során a felperes 6 havi felmentési időre járó átlagkeresete, 16 havi átlagkeresetének megfelelő összegű végkielégítést, valamint 6.170.022 kár és 500.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy a magasabb vezetői megbízás visszavonását az eljárás bíróságok jogellenesnek értékelték, és ez már önmagában megalapozza a rendkívüli lemondás jogszerűségét. A fenntartó ellenséges megnyilvánulásai olyan légkör kialakulásához vezettek, amelyben a közalkalmazotti jogviszonya fenntartása objektíve lehetetlenné vált, megfelelő szakmai munka nem volt végezhető.

Az alperes a kereset elutasítását kérte és kifejtette, hogy a felperes által állított sérelme a fenntartó részéről érték a felperest, amely nem azonos a munkáltatóval. A felperes a rendkívüli lemondás benyújtása idején már nem volt vezető, így többlettényállás lett volna szükséges ahhoz, hogy e címen megszüntethesse a jogviszonyát, ilyenre azonban nem hivatkozott. Nem jelölt meg olyan kötelezettségszegést, amely matematika tanárként való továbbfoglalkoztatását ellehetetlenítette volna. Kifogásolta azt is, hogy a felperes a jogszabályban rögzített határidőn belül gyakorolta rendkívüli lemondási jogát.

A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a megismételt eljárást követően meghozott 1.M.137/2013/11. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes rendkívüli lemondása jogalappal bírt. Kifejtette, hogy igyekezett a törvényszék iránymutatásának eleget tenni, és a felperes szemszögéből megvizsgálni a vezetői megbízás visszavonását, mert annak jogellenességéhez kétség már nem férhetett. Nem osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy a rendkívüli lemondás indokai kizárólag a 15 napos szubjektív határidőn belüli eseményekre korlátozódhattak, mivel az egy folyamat következménye volt, amely alatt az alperes a felperest emberi mivoltában folyamatosan megalázta, munkakörülményeit elviselhetetlenné tette, és nem találta megalapozottnak azt az alperesi védekezést sem, hogy a munkáltató elkülönült a felperes számára sérelmeket okozó polgármester személyétől.

Az elsőfokú bíróság értékelte a vezetői megbízás visszavonása indokolásában szereplő okokat, és azokat megalapozottnak tartotta. Megállapította, hogy a rendkívüli lemondás hivatkozott a Hír6.hu internetes portál általi tájékoztatás kéressel kapcsolatos körülményekre is, továbbá rögzítette, hogy a költségvetési egyeztető tárgyalásokon tanúsított fenntartói magatartás sértette a felperes emberi méltóságát, megalázó és lekezelő volt, amely okkal váltotta ki a felperesből a munkáltatóval szembeni negatív érzületet. Ez az állapot nem volt fenntartható, így a felperes

joggal számolta fel azonnali hatállyal az eredeti tartalmában kiürült jogviszonyt.

Az alperes fellebbezése folytán eljárta Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.803/2013/4. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Helytállónak találta az elsőfokú bíróság eljárását a körben, hogy a törvényszék iránymutatásának megfelelően a felperes közalkalmazotti jogviszonyának teljes időszakát vizsgálta és értékelte, nem csupán a vezetői megbízás visszavonása utáni időszakot. Ennek következtében a vezetői megbízás visszavonása indokaként megjelölt eseményeket, az iránymutatásának megfelelően a felperesi szemszögből vizsgálta. A közalkalmazotti jogviszony a jogellenes vezetői megbízás visszavonásán túl fenntarthatatlanná vált arra is figyelemmel, hogy a jogviszony létesítésére kifejezetten az igazgatói munkakör betöltése érdekében került sor. Helytállónak találta az alperes hivatkozását arra is, hogy a felperes sérelmeit nem a munkáltató, hanem a fenntartó okozta, így a perben vizsgált időszak a felperesnek az alperesnél fennállt jogviszonya teljes időtartamát felölelte. Nem találta megalapozottnak azt a kifogást sem, hogy a rendkívüli lemondás gyakorlására nyitva álló 15 napos határidőn belül megvalósult cselekmények vonatkozásában lehetett volna csak vizsgálni a rendkívüli lemondás indokát, figyelemmel arra, hogy az abban megjelölt eseményeket betetőzve a vezetői megbízás jogszerűtlen visszavonása szolgált a rendkívüli lemondás alapjául, az eseménysor utolsó mozzanatai pedig a 15 napos határidőbe estek.

A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria azt „változtassa meg”, hozzon a jogszabályoknak megfelelő határozatot és a felperes keresetét utasítsa el.

Előadta, hogy a rendkívüli lemondásra a munkáltató magatartása szolgálhatott volna alapul, a felperes azonban a fenntartó, a S. Város Önkormányzata által tanúsított magatartásra hivatkozva nyújtotta be a jogviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozatát. A közlése időpontjában már nem volt vezető beosztású közalkalmazott, nem tartozott a fenntartó munkáltatói jogköre alá, ennek megfelelően azt kellett volna vizsgálni, hogy a rendkívüli lemondást megelőző 15 napon belül az alperes, mint munkáltató tanúsított-e olyan magatartást, amely alapul szolgálhatott a rendkívüli lemondásra. Vitatta azt, hogy a felperes vezetői tisztségének teljes időszakát vizsgálni kellett az eljárás során, így a megbízás visszavonása jogellenességét megállapító ítéleti indokok nem lehetettek azonosak a rendkívüli lemondást megalapozó indokokkal, mindez ugyanis felmentené a felperest a bizonyítási kötelezettség alól, és a kétszeres értékelés tilalmába

is ütközne.

Álláspontja szerint a felperes által tett intézkedés nem felelt meg a Kjt. 29. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak, a felperes a rendkívüli lemondás gyakorlására nyitva álló 15 napos szubjektív határidőt elmulasztotta. A vezetői megbízás visszavonása indokolása hat esetkört tartalmazott, amelyek egymástól független történések voltak, időben és térben elkülönültek, így azok nem tekinthetők olyan egybefüggő eseménysornak, amelyek csak az utolsó történést követően szolgálhattak a rendkívüli lemondás alapjául a felperes számára. Kifogásolta azt is, hogy a vezetői megbízás visszavonása indokolásán kívül felsorolt egyéb indokok nem feleltek meg a Kjt. 29. §-ában rögzített feltételeknek, azok nem voltak valósak és okszerűek, illetve az adott eljárásban nem került bizonyításra. A felperes általános kijelentéseket tett, az eljárt bíróságok a Pp. 206. §-ában foglaltakat megsértve, pusztán a felperes tényállítása alapján állapították meg e körben a tényállást.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A 2007. évi C. törvény 2008. január 1-jével jelentősen átalakította a Kjt. vezetői és magasabb vezetői beosztás létesítésére vonatkozó szabályait. A Kjt. 23. § (1) bekezdése szerint a magasabb vezetői, illetve vezetői feladat ellátására három módon volt létesíthető jogviszony:

- a) önálló munkakörben kinevezéssel,
- b) a kinevezés szerinti munkakör melletti megbízás alapján, illetve
- c) a miniszter által meghatározott munkakörben munkaviszonyban.

A felperes esetében a magasabb vezetői feladat ellátására a kinevezés szerinti munkakör ellátása mellett megbízás alapján került sor. Ennek megfelelően a felperes a kinevezésben szereplő megjelöléstől függetlenül tanár munkakörben állt az alperes alkalmazásában, és e mellett kapott határozott időre vezetői megbízást.

Ennek megfelelően kellő alap nélkül állította a másodfokú bíróság, hogy a felperes számára a vezetői megbízás visszavonása után a közalkalmazotti jogviszony fenntarthatatlanná vált arra figyelemmel, hogy a jogviszony létesítésére kifejezetten az igazgatói munkakör betöltése érdekében került sor. A jogviszony létesítésére pedagógusi tevékenység ellátása okán került sor, a felperes az igazgatói teendők ellátására csupán határozott idejű megbízást kapott.

A felperes vezetői megbízását 2009. január 31-i hatállyal

visszavonták, amely tekintetében jogerős ítélet állapította meg, hogy arra jogellenesen került sor. A vezetői megbízás visszavonását követően a felperesnek a tanári munkakörbe tartozó munkaköri feladatait kellett volna a továbbiakban ellátnia.

A Kjt. 29. §-a értelmében a közalkalmazotti jogviszony rendkívüli lemondással is megszüntethető. Erre akkor kerülhet sor, ha a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi. A lemondás jogát a Kjt. 29. § (2) bekezdése szerint a közalkalmazott az annak alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül teheti meg.

Helytállóan hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a felperes rendkívüli lemondása e jogszabályi rendelkezéseknek nem felelt meg. Kellő alap nélkül állította a jogerős ítélet azt, hogy a rendkívüli lemondás jogszerűsége tekintetében a közalkalmazotti jogviszony teljes időszakát szükséges volt vizsgálni, és értékelni kellett a vezetői megbízás visszavonása indokaként megjelölt eseményeket is. E körülmények a felperes vezetői megbízásával álltak kapcsolatban, azok jogszerűségét a bíróság már értékelte, és a jogellenesség jogkövetkezményeit alkalmazta. A perbeli esetben az eljáró bíróságok vizsgálat alá csak azt vonhatták volna, hogy a rendkívüli lemondást megelőző 15 napon belül történt-e olyan szándékos vagy súlyos gondatlansággal elkövetett jelentős mértékű kötelezettségszegés a munkáltató részéről, amely következtében a felperes tanár munkakörben fennálló közalkalmazotti jogviszonya a továbbiakban nem tartható fenn. Ilyen kötelezettségszegésre maga a felperes sem hivatkozott, az általa felsorolt sérelmek korábbi vezetői megbízása alatt történtek a fenntartóval fennállt kapcsolata körében, ezek azonban nem voltak kihatással a későbbi tanári munkaköre ellátására. A felperes felett 2009. február 1-jétől az alperes igazgatója gyakorolta a munkáltatói jogkört, nem állt közvetlen kapcsolatban a fenntartóval, így a polgármester korábbi magatartása nem lehetett a rendkívüli lemondásának jogszerű alapja.

Ugyancsak helytállóan utalt az alperes arra, hogy a vezetői megbízás visszavonása jogszerűségének vizsgálata során értékelt körülmények nem alapozhatták meg a rendkívüli lemondást is, az az úgynevezett kétszeres értékelés tilalmába ütközne.

Kellő alap nélkül állította a másodfokú bíróság azt, hogy a Kjt. 29. § (2) bekezdésében rögzített 15 napos határidő az adott esetben megtartásra került, így felperest ért sérelmek egy folyamatot képeztek. Ezzel ellentétben megállapítható, hogy a rendkívüli

lemondásban említett indokok vagy oly mértékben általánosak, amiből az elkövetés pontos időpontja abból nem állapítható meg (például a fenntartóhoz fordultam, intézkedést, utasítást kértem szóban a közoktatási törvénynek megfelelő működés kialakítása érdekében, választ nem kaptam), vagy a vezetői tevékenység ellátásával álltak kapcsolatban.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

Az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kell megfizetnie a felperesnek.

Az eljárási, fellebbezési eljárási, illetve felülvizsgálati eljárási illetéket a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/9186.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. november 12.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő